

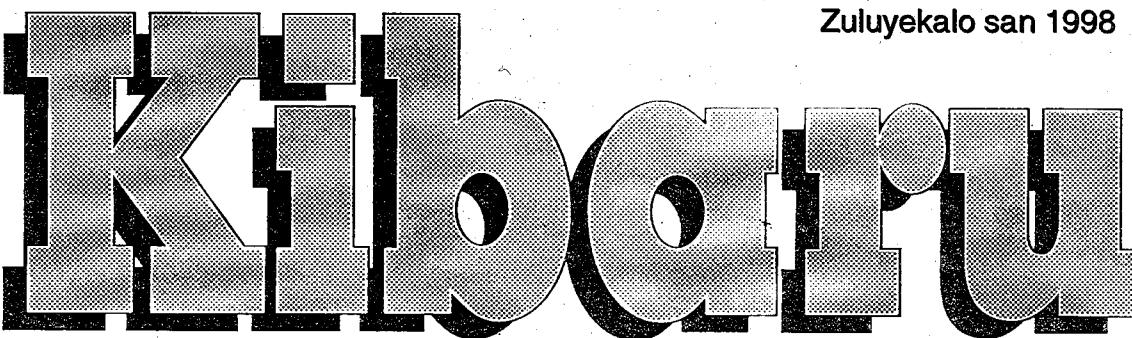
BAKURUBASANNI

(nimoro 12 songo)

Mali kono = Dōromē 300

Afiriki kono = Dōromē 600

Jamana were = Dōromē 1000

Kunnafonisében bota kalo o kalo. BP: 24 Telefoni : 21-21-04. Bozola Bamako-Mali. San 26nan boko 318nan A songo : dōromē 15

Baganmara ka kan ka lakuraya

N'i ye Afiriki woroduguyanfan laje, i b'a soro Mali nōgonteyen baganko la. Misalila misi min be Mali bolo, a t'a kerefe jamana si bolo. A be se misi miliyon 5 ma; hali ni dañogonmali be ke a ni jamana werew ce bagan misenko la. Baganw hake la jamana be se k'i sanga Mali ma, nka baganw siyako la sangajōgon te Mali la. Siya fen o fen be kerefe jamanaw kono, a bée do be soro Mali kono. Misi siya 8 be Mali kono; sagaw ye siya 6 ye; baw ye siya 5 ye; faliw ye siya 6 ye; sow ye siya 5 ye.

Nin nōgonna ka dōgo farafinna; bagan bée n'a lamçɔrɔ cogoyaw don. Baganw ka siya caya be se ka ke sababu ye ka do fāra soro kan baganmara siratigé la; baganw be se ka feere yorɔ caman na.

Faamaw ka kan k'u hakili to nin yorɔ la ka baganmara kurakuraya an ka jamana kono. N'i y'an ka baganmarayorɔ keme sigi i b'a soro baganw ka nafa donta be se 82 ma. O b'a jira ko nafa be baganmara la. Nka an ka baganmara sirilen don sanjiko fana na. An ka baganmara toli kofe, o be baganmara yere minecogo bolo an ka faamaw fe.

Goferenaman ye do ke, nka a ma noba bo a ko la. Ni kow tun be bo u sira fe, kafe be nafa min ladon Kodiware kono, baganmara tun ka kan k'o nōgonna ladon Mali kono. A

ko bée be a baara nedonni de bolo. Jamana towbē ka b a g a n m a r a ciyakédaw laben, Mali be ka ciyakeda ninnu fara baarada werewkan. Neka jate la, baarada ninnu ka kanka labenkerenkerenneny la, ka baganmaralaw yere kalan u ka baara la, walasa an ka bagan feeretaw ka ke bagan nafamabaw ye.

O kofe, fen minnu be soro baganw na, o nafa ka don olu fana na, walasa an ka denmisewn be se ka baara soro ka ke. Nin fana ye faantanya keleli sira do ye.

Nuhun Sangare ni Badama Dukure.

Mali mériw sigra, san 1998, zuwenkalo tile 21.

Kayi, Kita, Noro, Kati, Kulukoro, Buguni, Kucala, Sikasso, San, Segu, Moti, Tumutu, Gawoni Bamakodisiriki Gwotekelaw'yuka mariwn'udankanw sigi, wote senfe, min kera, san 1998, zuwenkalo tile 21.

Pariti politiki 28 ni mogo yeleke werew tuntogbowba wotesebenkan, wotekela 1.031.658 nōgontunkakan k'u penata minnu cema, k'olu ke mériw ni u dankanw ye.

Jaabi minnu bora wote in na, olu file : Wotekelaw hake : 275.812.

Mogo hake min wotera jamana bée kono : 25 ni k'o, keme o keme kan mogohake min wotera maraw kono : 36 ni k'o, keme o keme kan mogohake min wotera Bamakodisiriki kono : 19 ni k'o, keme o keme kan.

Malidenw hake jateminel

San 1998, zuwenkalo tile 24, minisiri jekulu ka laadala tonsigi senfe, Mali minisiriso min ka baara nesinnen don jamana soro ni feere bolodali ni dorogon nōgonna siraw sinsinnima, o minisiri y'a jeñogon wladonniya jamanadenw hake n'u ka gako jateminel jaabiw la, min kera san 1998, awirilikalo la. Sanni ordinateri mansinw ka jaabi lakikaw di, minnu te wuli, sebenjenabolaw sera ka min k'u bolo la, jamanadenw hake kan, ceyanfan ni musoyanfan, gaw ni duw hake, maraw ni serikiliw ni arondisimanw kelen-kelen bée kono, o nebilja jaabiw file :

Mali jamanadenw hake bilama ye 9.790.492 ye, minnu tila-tilalen don ga 1.633.897 ani du 943.967 ni nōgōn c'e. Musow hake be se 50 ni k'o ma, keme o keme cero. Cew ta ye 49 ni k'o ye, keme kulu kelen-kelen bée kan.

A jirala ko san 1987 ni 1998 c'e, jamanadenw hake bugunna ni mogo 2.094.144 ye. Min ye Bamako disiriki ye, o mogo hake tun ye 658.275 ye san 1987. Nka, o hake sera 1.016.167 ma san 1998.

Nin jatew bée bena jéya mogow ye kofe ni mansinw ye, minnu ka fili ka dōgo.

Basiriki TURE

Mali togodala musow ka yiriwali

San 1998, zuluyekalotile 2, Maliminisiri min ka ciyakeda ka walew nesinnen don muso ni den ni du kojew yiriwali ma, n'oye Madamu Jara Afisatu CERO ye, o ye taama ke ni Burukina Faso ni Irisila lasigidenw ni Kanada jamana demekejekulu mogoo daw ye Duguwo «CFAR» la, n'o be Bila Kube kono.

Duguwo «CFAR» min dilanna san 1987 ni Kanada jamana ka deme ye, yoredon, togodala musow be labenye yore min na, walasa u ka se ka do k'u yere ye, k'u ka dinelatige noggoy u bolo.

U ka netaa ni yiriwali kadara kono, musow be kalan fen caman na Duguwo santirila, i'n'a fo : balikukan, n'oye yelema nafama don muso 43 ka dinelatige la, balikukalanden jolen 27 be minnu cema; joyroba be d'u ma fana keneya sabatili walew sira kan, i'n'a fo : musokonmaw ni denbatigw n'u denw ladoncogo ka fara jantoyerelakow kan. Sene yiriwali hukumu kono, musow be kalantigasene ni nakoko ni baganmara la.

Togodala muso minnu be kalan «CFAR» la, olub'u seko damajira ke, u ka douniya sorolenw jenseenni na u balimamusow koro, walasa k'u ka duguw ka bonogola teliya, k'u yiriwali siraw waga bo, k'u jeya.

O yiriwali sira kelen kan, Duguwo santir ye noba bo jurudon ni bilankoro kesuw sigili n'u jenseenni na togodala musow bara, kesu minnu togodara ko «nesigiso». Duguwo folo de ye foroba dogotoroso dayele wula kono.

Welesebugu «CFAR» folo de sigira senkan, Duguwo la ye mindafa filala, ka don Mali kungokon musow jigi koro, douniya soroli la u fe k'o k'u ka yiriwali ni netaa sira ntuloma ye.

A jirala ko kabini Mali teri jamanaw ka deme kotigera, Duguwo, «CFAR» santiri be ka sa doonin-doonin. Waridesse ye belebele bo santiri in ka baara kologirin nafamaw la, minnu keyrow yesiso numanw ni kalansow ni lajesow ni denmarayoro ni dogotoroso ni gaso ni baganmarayoro ni garasi mobilintan kelen ni jibondon kelen ye, minnu ka baara be ka nagasi ka t'a fe. Birow ni karamogow ka sow ni mangasanw ni ponpekelonba kelen be Duguwo «CFAR» la. Nka nin baarakeminew be be ka don bogola wariko sababula, bawo keneya minisiriso tun be deme min lase santiri in ma, o nafolo kasabi

te laboli ke. Kosa in na, o minisiriso ye santiri kalifa musow ka yiriwalikow minisiriso ma:

Odekocon, Madamu Jara Afisatu CERO, n'ale de ye musow ka yiriwalikow minisiriso ye, taar'a ned'a ka ciyakeda kerenerenken in kan, bojogonna kadara kono, ka kumajogonya sigi a ni «CFAR» karamogow ni kalandenw ni noggone, ka fara Segu mara nemogow kan an'u ka gofereneri, walasa u k'a laje ji nemajolen na ka feere nemamaw siri minnu bena Duguwo «CFAR» kisi, ni dosen numan donnii y'a koro.

Minisiri Afisatu CERO k'a ma mogoo bo mogoo la, a mago be lajelen ka laadilakan ni seko damajira la, barisa a be fo ko :

«mori bee n'a joyrodon misiri la». O temennen ko, a y'a jira ko kakan deme ka kan k'anw yere de ka walew sinsin. An k'an jigi d'an yere kan folo, o ko an be se k'an bolo mooco bo mogoo yeleke werew ka deme nofe. A ko n'a fora ko Duguwo santiri nafa botuma bena k'a tinetuma ye, o ye fen ye, min te ben. Minisiri y'a jira k'o n'a taa bee, a ni dunan minnu be noggone taama in na, a bena deme nini u fe, walasa Mali togodala musow ka segen kana k'u bolo fuu ye. Nka goferenaman mana fen o fen ke, o be na an balimamusow yere ta ko.

T. Monekata
Basiriki TURE

Erowari ni sefawari cesiraw

Hakililajigin siratige la, san 1998, awirilikalo kibaru kono, a jirala ko san 1999, zanwiyekalo la, «Erowari» bena ke farajela jamana 15 jelen ka wari ye, Faransi be minnu na, i'n'a fo sefawari ye Mali n'a kerefe jamanaw ta ye cogo minna.

Afiriki jamanaw bee sirannen don sefawari jaasiliko la, k'a nafa dogoya tuguni k'o sababu bo Faransi donni na Erowari jamanaw ka ton na.

An ka kan ka siran, barisa sefawari dulonnen don an marabaga jamana Faransi ka nafolobon de la. Ni Faransi ben'a ka wari bilal ka Erowari ta, i'n'a fo a kerefe jamanaw, anw ka sefawari laban ye mun y'o ko la ?

Erowari ni sefawari lahalaya la, dususuma kuma dolasera ankajamanaw ma, farajela jamanaw ka Erowari ton nafolokow nemboli minisiri fe, u y'a jira min kono ko foyi tena yelema Faransi ni Afiriki sefawari jamanaw ni noggone ce, an

ka wari basilikiko la, walasa sefawari kana jaasi tuguni. Faransi nafoloko minisiri y'a jira farajela jamana 15 ka Erowari tonsigi kofe ko ben ker'a kan, ka Erowari ni sefawari nafaw siri noggon na, fan fila bee ka here koson.

A be kalo caman bo, Faransi yere ni dijewaribonba fila, n'oye «FMI» ni «BM» ye, olu be ka ko bee ke, ka Afiriki sefawari jamanaw lafaamuya ko Faransi donni Erowari ton na, o tena fijne foyi bila a ni sefawari jamanaw cesira korowla. Komi «tulotige be fali somi», u ye pii ke ka paa ke ! Afiriki nemogoo caman ma d'u ka kuma la. O faamuya man gelen, barisa ni hakili b'an na, nin y'a san 4 ye, san 1994, Faransi ye sefawari jamanaw senkoromace ka sefawari laafu, k'a sanga burun, k'a sorou tun ye layidu di Afiriki jamana ninnu nemogow ma ko yelema do bena don sefawariko la san 1994, min ten'u ka wari fanga dogoya, k'a jaasi. O ma Faransi bali k'a ka yelema ke a sago la, a diyanye sira kan.

Faransi nafoloko minisiri y'a jira ko ni yelema ni jaasili yoro o yoro bena don sefawari la tuguni, a ka jamana bena feere bee do tige k'a kokonogon safawari jamanaw lab'o kalama joona.

Basiriki TURE

Binkannikelaw

Mogow tun kabakoyalen don an ka jolitayoro la n'o ye «INRSP» ye, arabadon zuluyekalo tile 8, san 1998. Binkannikela mogo 10 noggona donna kogo fe «INRSP» kono, unimaramafew, kaciakeda in warimarayoro da kari. U ni komando finiw de tun be noggon na. Tuma min na u donna, so min ka surun u la, u y'u sin o ma, ka taa kamalennin do soro sunogo la yen; u y'o kunun, k'a fo o ye, k'olu ye Sandaramawye. Kabiniuy'afaamu ko kamalen te fen kalama, sabu ale nalen tun don bo a balima do ye, u y'a bolo fila siri a kofe k'a kolosi.

Binkannikela tow soro ka don ciyakeda in kono, u n'u ka marifaw. Uniciyakeda in kolosila kelen benna, o tun be taa te di a tognogn do ma; o tun b'a fe ka boli; nka u ye marifaw jo o la, ko a kana bo a no na. O minelen sa, o de bilala binkannikelaw ne ka taa a tognognw jira u la; u y'u bee mine k'u siri ni dara ye.

Tuma min na, u ye kolosilaw bee siri, u y'u nesin ciyakeda in warimarayoro ma, k'o fan bee don noggon na. U y'u kanto garidiyenw ma, k'olu ye sandaramawye, k'u be ka doroju de nini; sabu ko a fora ko ciyakeda in mogo do ye doroju dogo ciyakeda la.

Ubora ni kofuru ye biro kono, k'a laje k'a dayele, u desera; u ko u be taa ni a ye. Nka takisibolila min talen don u fe, o kelen ka garidiyenw sirilen ye, o bolila. Nka u ko fo u ka taa ni kofuru in ye; o koso, mobili do tun be ciyakeda in na yen, u y'o nefi witiri ci, k'u b'o wuli n'u ka kile ye, o ma se

ka wuli.

Binkannikela minnu tun be mobilikola, olu desera tuma min na, olu taara, ka soro u ma fen fo mogo fila tow ye, minnu tun be garidiyenw kolosi. Olu y'a ye ko u tognogn taara, olu fana taara ka garidiyenw sirilen to. Garidiyen do sera k'a yere foni, ka laban ka tow foni; o kelen, u sinna polisiso la ka t'a nefi yen.

Garididiyenw ka fo la, binkannikela ninnu bee tun be angile fo, fo mogo kelen, o ka bamanankan saniyalen don kosebe. Min ye mogo kabakoya, o ye u tun be fen min nini, u sinna o ma, i n'a fo u tun b'a yoro don ka koro. Oyoreye polisiw niciyakeda in mogow kabakoya kosebe.

Nin ko ye ciyakeda in kuntigi Sine Bayo kabakoya kosebe. Seriusitun ye garidiyen 5 de ta ka fara a ka garidiyen fila kan, walasa yoro be se ka kisi cogo min na. Nka olutun be se ka mun ke ninnu na, ka soro marifa kelen tu bolo.

A te temen kalo kelen kan, binkannikelaw binna lameriken fila kan, minnu tun be k'u laben ka tu ka jamana na. U ye sandaramaw wele olu kama; sandaramaw selen, binkannikelaw ye mugu ci, sandaramanw senginna uk. Polisiw fana nana, a kere o kelen ye. Mogoninnu sago selen u taara, n'u yere ye. A be se ka ke o binkannikela kelenw de donna «INRSP» kono.

N'o kera tijye ye faamaw ka kan ka ke cogo bee la tegue ka ke binkannikela ninnu na, sabu Mali ma deli ni soneli sugu la; sanni a ko ka taa ka dan ke.

Mohamedi Diko ni
Badama Dukure

Segu Ofisiri ye malosenela dow konumandon

Segu Ofisiri ye malosenela nana saba konumandon, ka bo Joro ni NGara, Segu mara la. Malosenne ni senye yere yiriwalihukumu kono, ofisiri tun ye noggondan do boloda sorow ni noggon ce.

Nin tun ye noggondan in sine filanan ye san 1997-1998 kono. A kera malosenela 23 ni noggon ce, taari 33 kan, ka fara NGara mogo 28 kan, minnu kera noggondan infi. Noggondan in ye belebele fara soro cogoya kan; a bora toni 3 la, ka se toni 4 ma, taari kelen na. O siratige la, Joro Mama Numa ye toni 4 ani kilogaramu 313 soro taari la. Ale ye nogg bora saba soro, ani malosi, ani wotoro kelen. NGara soro ma temen toni 2 ni kakan. Jiboli sira do be Joro bolo min b'a damine Marakala la; o de be danfara don Joro ni NGara sorow ce. Noggondan in tun be tekiniyew ni «AV» ka mogow ka yamaruya kono. A tun be fen minnu kan, olu file : malosi kerenerennenw matarafali, ani noggoko, ani korosiyenni, ani senewaatiw labatoli.

Nin ko ye ofisiri nemogoba Kasun Denon nisondiya kosebe, k'a sababu ke, sanni noggondan in ka ke, sorotun ma deli ka temew toni 3 ni kakan taari la.

Malosenlaw fana sewara sabu a ye do fara olu ka dontaw kan.

Amagire O. DOLO ni
Badama DUKURE

Burukinabew ka Kōdiwari tungalataa dabilali ka gelen

N'a fôra ko san o san, Burukina jamana kamalenkené n'a npogotigigeren mogo 300.000 de bë taa tunga la Kōdiwari jamana kono, a bë faamuya k'ote ke gansan. Otungalataaw senfe, dow bë segin, dow te segin. Olu ta laban kera sigi yere ye. Dow bë wari ni fenw ci u somogow ma, dow te fosi ke. A tor'o cogo la fo ka Kōdiwari sigibagaw caya. Olu hake ye mogo 1.750.000 de ye sisan. Omogow bëe lajelen bë wari hake minnu ci u somogow ma, o jate minera, ka ben sefawari miliyari 40 de ma, san kono. O ye wari lakodonnenw de ye, i n'a fo minnu cira posite ni bankiw la, wali jateminelaw sera ka bo minnu kalama dugulataasiraw ni yoro werew la. Donbolowariw t'a la. Olu te se ka dadon. O wariw de bë mogokoroba caman sutura, k'u n'u ka denbayaw kisi geleya mantoorow ma. Nin bee la, a jirala ko sababu

de bë Burukinabew ka Kōdiwaritaa la, min daminenka bini tubabuw tile la, n'o ye Faransi ka mara waati ye. O tuma la, tubabuw y'u sebe don jiridenforoko ma Kōdiwari jamana kono. Okuntunye jiriden caman soroli de ye, i n'a fo kafe ni kakawo, ka t'olu bayelema u ka iziniw kono fo Faransi. Okama, utun be wuli, ka don Kōdiwari kerefe jamanaw kono, ka kamalenkenew wajibiya mine, ka tu bila baara la, u ka forow kono. U ka mogosorota cayara Burukina ka temen yoro tow kan. O y'a sor'a jamana togo ye Otiwalita.

O mogo dow de kera sigibaga folow ye, minnu denw n'u modenw de bë sira kan sisan taanikasegin na. O wajibiya mogominé min tun be senna, o dabilala san 1946 la, ka masor'a kolosira ko Burukinabew tun be t'u yere, foka Kōdiwarike ukunsinyoro ye. O kera laada ye. Ni mogo min ko k'a bë taa tunga la, bee b'a faamuya

k'abetaa Kōdiwari. Omase nininkali la. O ye korelenko ye, min be faamuya, ka d'a kan Kōdiwaritaa nafa ka bon. Baara soroli ka nogon. Wari ni magonefenw be soron nogoya la. Nka, taalen nefe, a kolosira k'a Kōdiwari tungalataako te ka boloka, a te ka nogoya, f'a be ka juguya doron ka t'a fe. Tateminelaw y'o sababu ke segen barika bonyako jugu ye Burukina jamana kono. Ode kelen be ka denmisennamogow wajibiya ka tunga sira mine kokura. U taakun tun dalen be fen minnu kan folo, an'a dalen be fen minnu kan sisan, olu te kelen ye. Folo, denmisew ni mogokorobaw tun te ben taaliko la. Sisan, olu yere de b'u bilasira, fo ka dugawu ke, ka masor'waatika gelen. Sanjitenaka laboli ke tugun. Ja basigira. Senedugukolow nagasira. Kow ni kolonw jara. Balo soroli geleyara. Cekorobaw ni musokorobaw desera. U konganna: Olu tile la, dije tun ka di. Jigi min b'u la sisan, o y'u denw ka tungalataa ye. Ni fosi te se ka nenabo jamana kono, n'u denw ma taa Kōdiwari, a te ben cogo si la. O kama, bulonda kelen si, wali dugu kelen si te jamana kono, min ka denmisenneman, wali musoman caman te Kōdiwari. Dugu ka jan nogon na cogo o cogo, a caman ni Abijan ce ka ca ni kilometere 1.000 ye, o n'a taa bee, mogow bë taa. Bolifénw sigiyorow be desse yoro dow la, fo mogo dow b'u sigi sanfe. Cekoroba dutigi do be dugu do la ko Kona, min den 15 la, 7 be Kōdiwari. O dugu kelen min konomogow hake ye mogo 4.500 ye, denmisenn mogo 100 de taaara Abijan kalo fila doron kono. Jatemine min kera san 1985 la, o y'a jira ko mogo 100 kulu kelen bee la, mogo 46 be Kōdiwari (46%).

A kelen si te taa fuyanya yaala la. U bee bë taa baara la, lakika yere de la, ka d'a kan, u bora ka fen minnu t'u k'faso la, u b'olu don. Somogow ka wariko temennen k, cemanw be musofuruwari jini, musomanw be konominenw jini. Dow be bolifénkow ni arajokow ani fini kow n'u nidungoko werew nenabo u senfe.

"Souleymane Ouattara"
ani Amadu Gagny Kante.

Simô sera ka bayelema k'a ke balofen suguya wêre ye .

Tubabumorimuso minnu sigilen be Burukina jamana kono, olu de folo ye simô bayelema, k'a ke suguya wêre ye, min togo ye konfitiri n'a cogoya ni dinoncogoya bee ye kelen ye. U ne bilencogo n'u ji ducogo fana bee ye kelen ye. U diya b'o cogo la. A sifileli ker'u yeredamaw ni nogon ce tuma minna, u sorola ka wuli a jensenni na yorow la. U y'o ke duguw cikejekuluw ni musojekuluw kono, fo ka se gatigimusow ni musojagokelaw ma. A bayelemalicogo jera, fo Burukina cikekow baarada bolofara min jessinnen be sikolokow ma, o mogow y'a jira k'a nafa be se ka bonya n'a bila yiriwalibolo sebe kan, kenyereye kunda, waliforoba kunda. Muso kenyereye tigilamogo do sorola, n'o togo ye Madamu Zundi, a bayelemalicogo jera minfana jekoro. O muso ka baara ye sumankisew ni jiriden bayelemalid de ye iziniw kono, k'u ke bolofen suguya wêre ye. Ale ko k'a bëna simô far'a ka fënbayelemataw kan. Nka, tubabumorimusow y'a jira k'a baara

geleyayoro ye simô caman soroliko ye, ka masoro, waati de be sitomo la, san kono. N'a bor'ogeleyan'a yere labenkow n'a musakakow la, geleya fosi t'a bayelemalia. O kecogo file :

- Simô hake minnu be ta, a ka sor'olu molen don. N'u kora ni ji saniyalen ye, u bumayoro minnu be dun, olu be bo sikolow la, n'olu be ke situlu ye. O bumayoro nugujimaw de be dalaje, k'u ke daga kono, k'u tobi, fo k'u ne bilen. O y'a soroji dounin kera daga ju la, walas'a kana nor'a la.

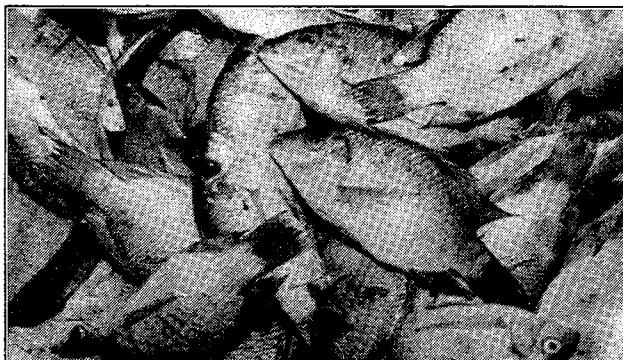
N'a tobira fo k'a ne bilen, sukaro be sorro ka k'a la. Ni sukaro cayara, o de ka fisa, ka masor'o la, a be se ka lamara fo ka se kalo 5 ma. N'a ji dura, daga be jigin, k'a bila, k'a sumaya. O y'a kelen ye konfitiri ye. Agansan be dun i ko dinonc. A be se ka ke n'omi ni furufuru ani nbuuru n'u nogonnaw la. A konfitiri suguya be dilan ni mangoro fana ye. Jiriden fen o fen be bayelema nin cogo la, u be ke balofen minnu ye, olu bee ye negelafenw doron de ye.

"Crepin Hilaire Dadjo"
ani Amadu Gagny Kante.

Kameruni jégelabugun baarada ye ntébenw balofen suguya wéré soro

Mogo minnu ka baara nesinnen be jégelabugunkow ma Kamerunijamana kono, oluye nininibaara minnu ke jégew labaloko numan kan, o sifileli ye sira soro, ka ben jége min cogoya ma, o kera ntében ye. A nininibaaraw kera jamana jégékow baarada (IRADI) bolofara minfe, osigilen be Funban dugu de kono. A nininiklaw ni dugu min ciklaw y'a sifilelibaarraw ke nogonfe, o dugu tógo ye Yemesa. O man jan Yawundela, n'oye Kameruni faaba ye.

A mogow y'a jira ko ntében labaloli ka gelen ni jége suguya tow ye cogo o cogo, a be bonya, ka bugun, ka caya ka temen u bee kan. O nafa de koson, u y'u nesin ntében ma, k'olabaloko sebejenni. Osiratige

noco, wali ji gansan na, ka sukaro k'a la, k'a dun. U y'a fo ko ni kakawofaramugu nagamina balofenkoro tow la, n'o ye

kabamugu ni malobu ani alikamabu ye, k'o di ntébenenninw ma, olu be bonya dögokun 13 kono, n'o be ben kalo 3 ni tile damado ma. Ni wari caman be bo ka kabakise, malokise ani alikaama san, k'olu mugu bo, waribó min be kakawofaraw soro li la, o dan bee y'u donini musaka ye, ka bo forow kono, k'u lase dugu kono. Ni kakawow karila, k'u denw b'u faraw kono, forotigiw mago wéré te s'o faraw ma tugun. Olu lafilijoroko de y'u kónoganko ye tuma bee. Nka, kabini jégékow tigilamogow ser'u ma, k'a nefu ye, u bee lafiyara. Nin bee la, nininiklaw sera kakawofaramugu nagamicogo la sumankisemugu tow la, fo ntébenw balofen kilo kelen songobora döröme 38 la ka ke döröme 2 ni tama 3 ye. O kera sababu ye jégelabugunnaw ka wari caman soro ntében na, ka temen jége tow kan.

"Denise Williams" ani Amadu GANI Kante

Tubabunogoko keñelen be ka sira soro Nizeri jamana kono.

Nin san damadow la, sanjiko geleýara Nizeri jamana kono, ka tugun nogon na. O ye hadamadenw ni baganw sègen duguw ni kungow kono. A ye cikëbaara bee desé ka sira soro. O la, ciklaw wajibiyara k'u nesin nakobaarakow ma. Nakobaara dun taalan ye nogo de ye, tubabunogofara farafinnogo kan. Farafinnogo be soro feere minnu na, ja n'a masibaw y'olubee jaasi. Ob'in'a fo namanw ni binjalanw, fo ka se baganbow n'a tow bee ma. Fen min ye tubabunogoye, o soro be geleýala don o don ka t'a fe. A te ye ne la, yoro si. N'a dun yera, a te se ka san, k'o d'a songo geleýaliko jugu kan.

N'i y'a ye tubabunogotununna fo ne te d'a kan, o sababu bora fangaso ni ciklaw ka jekulu «UNC» ani kenyereyew keñecogo de la k'a caman ladon jamana kono. O kera sababu ye fo Nizeri peresidan yere wulila ka t'a ko laje Nizeriya jamana kono, n'a fanba be bo yen. O taama senfe, nogo toni 2000 soro. Kokandeme siratige la, toni baa yirika caman fana soro, ka bo Zapón jamana la. Olu faralen nogon kan, o kera sababu y'owaati la ka yelema don nogoko la. A soro n'a songo bee nogoyara. Misaliko la, nogomin be wele ko «ire» o bore min ye kilo 50 ye, o

songo binna, ka bo sefawari waa fila ni keme naani na (2400) fo ka se waa kelen ni keme fila ni biwooro ma (1260). Taalen nefé, o ko ma bo nténen na, ka kari soro. A ma meen senna. Hali san ma yelema, nogo tununna tugun. Jateminelaw y'a jir'o de la, ko ni nogo donta ma toni 100.000 soro san kono, a te nakobaaraklaw labo cogo si la.

Walasa ka minécogo sora ko la, Nizeri jamana fangaso ye nogokow baarada do sigi senkan san 1978 la, k'o bila cikëkow minisiriso yere ka hukumu kono. O baarada sigira kan min kan, o ma b'a sira fe k'o sababu ke yurugu-yurugu bonya kojugu ye. O koso, san 1987 la, a baarada bora forobabolo kan, n'o ye fangaso ye, k'a bila ciklaw tögola jekuluba «UNC» hukumu kono. Hakilimaw bee y'a faamuya k'o ye nogoko latemennen ye ciklaw yere ma, walasa u k'a nebabu u sago la, ka ben u senkan ma. Olu tun sigilen be k'o de makono kabini tumajan. Sanni yelema ka ke, ciklawtundiminibeforobabaaraklaw koro, k'u m'u sago ke cogo si la nogoko la; k'u ni jagomafilaw ni yurugumogow de bolotun be nogon bolo; ko Ala ye kiiri tige; ko sisan, olu ciklaw ta y'u ka ko ye. O kuma fóra san min na, hali o san ma yelema, ciklaw juguyara ni

forobabaaraklaw ye yurugu-yurukowlia. Oy'a koto bee nagami ka t'a fe. Ni surafen ma bo, nogo te soro. O bee la, mogo wrew de b'a san, n'o ye nafolotigiw ye, ka t'a feere ciklaw ma fu ka duguw kono. O laban nana ke cikejekulu nemogo bee ka warisoroda yelenne ye.

Nogoko nagamina f'a kuma foli geleýara. K'a ta foroba kunda, ka se cikejekulu kunda, fo kenyereye kunda, mogo si te soro, min b'a latemencogo don. Segesegeliw ni nomineliw cayara. Peresidan yere m'a sigi k'a bolo d'a sen kan. O balakawuli kadara kono, cikejukulu bolofara 846 minnu faralen be nogon kan «UNC» jekuluba kono, olu y'a jira u ka kunben do senfe, ko nogoko mankan te ban f'a bolodali jamakulu ka sigi jamana marabolo kelen bee kono. O kuma fóra san 1996 la. O ni sisan ce, yelema ma se ka don kow la. Ako b'o bolo de kan sisan. Jatemine la, wariko natabaya de be ka tubabunogoko keñe ka sira soro Nizeri jamana kono. A b'iko bijekala jinina sendalen bijekala kan wali, bee bolo birilen b'i ka daganin da la.

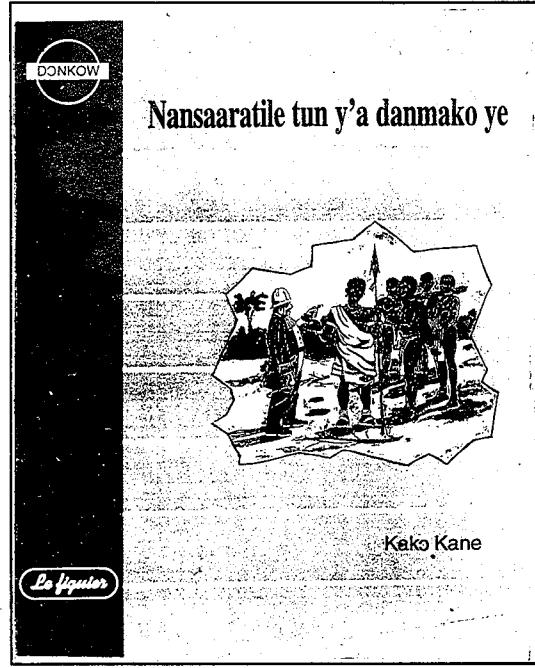
Ibo Dadi Abudulayi
ni Amadu GANI Kante

Nansaaratile tun y'a danmako ye

Kako Kane ka bo Ntamadi

Tine fotuma sera ten sa ! An ka maakorow be ko caman don; u be caman fo, ka caman fobali to. Ko kuma ka di, kumabaliya man di. Nka ka fota don k'o fo, ka fobali ye k'o to yen, kuma mincogo file i koro de ! Sebenni ye fen kura ye an ka farafinjamanaw kono, sabu an y'a soro larabukalannaw ni tubabukalannaw fe. Nka bi, a kera an fana ka dije taabolo do ye. Kuma ye fenba ye, sebennifana yefenbelebele ye.

Kako Kane ye cikela ye, ka bo Ntamadi, Madina Sakor mara la, Bananba sekili la. A donnen be kibaru kalanbagaw ni Arajo-Mali lamengaw fe kosebe, sabu a ka batakiw be kalan tuma bee jumadon jemukan fe min kereneren don k'a nesin cikelaw ma. Bee dama ka kan dönniya la, o de y'a ke, an balimake Kako Kane, n'o ye balikukan matarafabaga belebele do ye an ka jamana kono, o ye hakilijaagabo ke ka seben nafama dilan k'a ke gafe ye. O seben togo ye ko "Nansaaratile tun y'a danmako ye". Abe kuma tubumara taabolow kan. Gafe caman be tali ke an ka korelenw na, nka olu ni Kako ta in te

Nansaaratile tun y'a danmako ye

kelen ye. Kako ma kalan tubabukan na, o la, a te se ka fo k'a y'a ta kalan sebenw kono, minnu kelen don nansaarakana, wa a yere de y'a jini, k'a ta in ke a fakan na, n'o ye bamanankan ye. A donna an ka maakorow kan, ka segesegeli ke, ka nejinini ke, ka soro k'u ka kuma folenw seben. Ni min y'a kalan, o n'a sidon, ni min m'a kalan, o n'a komen...

Kako Kane ka gafe in b'a jira ko dönniya te ciya kelen ta ye, ko kalan fana te kan kelen ta ye. N'an y'an wasa don an ka kanw na, k'u seben i n'a fo Kako y'a ke cogo min, an ka döko ni sekow an'an ka sira korow te tunun abada. An miiri la, Kako Kane ka nin wale numan bena maa caman son hakili la an ka kanw matarafali la, walasa dönniya ka seka jensen jamana kono.

An be don min na i ko bi, Kako ka gafe in labennen don, wa ni Ala sonna, utikalo nata in na, gafekalannaw b'a soro Semudete ka yorow la, ani Ofisi ka yorow, "PNVA" ka yorow, "OHVN" ka yorow, walima Kibaru la Bamako, ani Bamako gafefeereyoro bee la. An hakili la, nin ye koba ye, sabu a b'a jira ko maa be se ka ke sebennikela ye n'i ma lakoli ni morikalan ke. Gafedilanyoro kura min dayelnnen don sisani Bamako, n'o be wele nansaarakana ko "Figiye", n'o koro ye torosun ye, o de ye Kako ka gafe in dilan. "Figiye" wulilen be k'i jo, ka wele bila an ka maa kalannen bee ma, u k'u jilaja sebennife, k'an ka dönniyawo dibila, k'u yerekere yoro bee. A b'a jini u fe fana u kan'u sigi bilen n'u ka dönniya ye, u ka se an ma, an k'u deme k'a ke gafe ye bee k'a soro, k'a kalan. Ni Ala sonna, Kibaru boko were la, an be kibaruya jonjonw di Kibaru kalanbagaw ma, walasa u ka faamuyali soro gafe bocogo ni "Figiye" lasorocogo kan.

Cekoro Sangare, baarakela don "Figiye" la, BP E 2605 Bamako.

An ka dugu kunnafoniw

Ne be kunnafoni saba fo, minnu y'an deme, k'u ka wale numan fo dije ye. Kunnafoni folo ye Kita ni Sagabari ce pongo ye. Ni pon tun ma dilan, an ka soro tun te laboli ke kosebe, bawo samiye tun mana se ite mobili soro ka taa Kita, fo fobonda mana se, ni mobili be tige; o ye geleya caman lase an ma.

Otuma an ka Sagabari mara bee ye warisara walasa ka pon in dilan; nka o dama t'a dilan. Olandi y'an deme, ani Kita kerecenw, ani an ka faama minnu sigilen don Bamako, olu bee y'andeme; Alimanjamana y'andeme fana. Kita perekuntigi, Pere Zosefu ye ko min ke pongo la, a te ban; ani Madi Babu Kamisoko, oye faama ye Bamako.

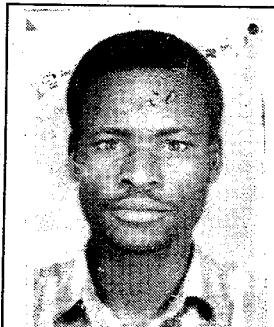
Pon in dilannen don nege de la. Jinan san kera san duman ye anw bolo, an hakili te bo min ko abada. Kunnafoni filanan, n be o fo CMDT mogow ye. Ko "CMDT" joga baarada ma se an ma folo. Senekelaw yewariminsoro ninan an ka Sagabari mara la, o jogon wari ma soro u kun folo. An ka «AWE» si wari ma meen fana; an be "CMDT" nemogow fo o la kosebe. Bi, an fe yan, senekela caman ye moto "onda" ni "yamaha" soro, ka tolisow jo; negeso te ban. N balimaw, koorisene kana aw bali k'a denw don lakoli la, bawo do w b'o ke sisani. Kunnafoni sabanan ye Makana Kalansoba ye. Tubabucé doye kalansoba jo ka d'an ma; a togo ye Wili ye, ka bo Faransi; Madu Kulubali, o fana y'an deme. Kalanso in kono, i be gafe 500 de kalan; kalanko 300 de be ke a kono san kono. Kerecenw ka kitabu 68 fana be kalan yen. Bamanankan ni maninkakan fana be kalan a kono. Balikukalandenw ye mog 70 ye bi. Poroz "sitopusaheli" fana b'an deme a ko la.

Fasirimen Mace Tarawele
Makana - Koto; Sagabari Kita.

Nisongoko ye jagoya ye halisa.

Diyo ye duguba ye n'a be Kati ni tilenbinse; Kati arondisiman santarali dugu do don. A sigibagaw ye bamananw, fulaw ani numuw ye. U sigilen don sene ani baganmara kan. Kabini an benmakew tile fo ka na se an faw tile ma, utun be nisongoko sara, saracogo bee la. Mogo o mogo, n'i b'i hakilijagabo nisongoko taasira kan, i b'a don ko nisongoko ni sarali ka kan. Nk'a minecogo daw fana man kan. An benmakew ye jani sugu bee ye nisongoko la, fo ka n'a se an faw ma. Musa Tarawele ye san 23 min ke fanga la mogo caman tun b'a fo waati dola, ko nisongoko be ka ke fanga la. Tine na ko caman kera nisongoko la Musa ka fanga konona na. Fanga yelemalen, a fo ra ko jagoyafanga banna k'an donna beeje fanga kono. Ala ye jamana marali nogoya mogo minnu ye, olu situma u tun ye nisongoko kuma caman fo, n'o do ye nisongoko nogoyali ye, ani hadamaden nisongoko sarabaliya ye. Nka an be don minna i ko bi, tine na nisongoko gelyara kosebe. Sisan senekelaw b'a fe ka segen nisongoko la, i n'a fo an benmakew tile.

N'a ko tora ten an n'a fo ko hali jagoya fanga nisongoko ka fisa ni beeje fagan ta in ye. bawo ninan ko do kera nisongoko la; ha ! tine na o kecogo ma je hali doonin. Juma, zuwenkalo tile 5, san 1998, Kati komadan ka ciden mogo saba donna Diyo nisongoko kani na. Cekoroba do be yan, an be don minna i ko bi, a si be

san 88 na, o taara ni doreme baa saba ye k'a be taa o bo a ka nisongoko la. Nka komadan ka cidenw ko cekoroba in ma, k'a ka nisongosarata yebaatanni ko ye, ko do te sara ka do to. O la cekoroba in k'u ma, a y'a jo n be taa wari, to ta ka na. Ciden ninnu ma son k'o te ke, k'a ka, na don mobili kono k'u ka taa Kati. Cekoroba in k'u ma, ko wari be so k'a be taa wari to ta ka na, u ma son o ma. Ko fo jagoya la, a ka don mobili kono u ka taa Kati. U ye cekoroba la don mobili kono jagoya la ka taa Kati.

O don u taara ni mogo caman ye, cekorobaw ni denmisennin daw. Anw fe yan hali sorodasiw ka fanga kono, nin nogon ma ke nisongoko la. N'i y'a laje, e ka doreme baa saba sara, n'a fo ra ko do te sara ka do to; n'i ko k'i be taa waritotaka na, ne boloo tigilamogo tun man kan ka jagoya ladon mobili kono, k'i be taa o datugu kaso la. Cekoroba in ka fola, Diyo ni Kati ce, k'u ye mobili bolisen sugu bee ke n'u ye. Mobili in ma boli doonin-doonin wa a tun te temen dinge kerefe n'u m'a bila o la. A fo nin ye wale numan ye ? Nin bee la, Diyokaw ka juru be Kati Komadanna, bawo san minna sebenni kera ka gatigisben kura di dutigiw ma, o senfe furumuso minnu be duw kono, n'u togo ma seben gatigisbenw kan o senfe komadan ka mogo ye wari minne gatigiw bolo.

Ni gatigi min be muso kelen seben o tun be doreme 200 sara, ni muso duuru don i be doreme baa kelen sara. U bora ni doreme baa keme ni ko ye o senfe. Dugu daw la, u ye doreme keme-keme minne daw la, u ma fosi minne daw la. Okelen a donna ko wari man kan ka minne o sebenni senfe. Dugu ye mogow ci a ka wari nofe,

doonin soro wari in na, nka halisa o wari in to ma soro folo.

A fo cikelaw te an ka faama ninnu ka nanosogo ye ?

A fo faanta be here soro jamana in kono nin cogo la ?

A fo mogo min be do b'a ka juru la, ani mogo min te fen b'a ka juru la, olu ye kelen ye ?

Dirisa Bakari Jara
balikukalan karamogo
Diyo - Buwatubugu.

Senekelaw te fen soro

Mali ye senekelaw ka fen soro jamana te; bawo n'i ye Mali ka soro jatemine bi, ka senekelaw ta jatemine i b'a don k'a fo senekelaw niyoro ka dogo kojugu.

An be don min na, i ko bi, Mali nogonna ka dogo farafinna kono koori la, nka farafinna jamana caman be yen, ko koori wari min be di senekelaw ma, o ka ca ni Mali ta ye. Kan were t'o la ko Mali ye faantan jamana ye. Nijamana min ye faantan jamana ye, o faantanw ka kan ka deme folo wa, walima olu bolofenw ka kan ka taa ke ka yorobaw dilan dugubaawkono, ka sobawniyorobaw dilan senekelaw koko la. Nin ko in ka kan ka laje ji nemajolen na, n'o te deme caman be ke senekelaw ye, o bee be ke gansan ye. Bawo yani i k'a fo mogo ye n be nin jo aw bara sini, a ne be min na folo, o y'a ka soro ye. I k'a bolofen san wariba la folo, o de ka d'a ye. Nogoya filanan ye wari fitinin min be soro an ka koori la, o ka di an ma, a di waati la. N'o kera, an te juru jugutige yani warika soro. Nisenekele ka wari ma kon ka di a ma, a be na ni geleya ye a ma. Ala k'an kisi o ma.

Burulayi Fonba
Wasala- Dogo- Buguni
mara

Burukina jamana kɔkandɛmɛ nafolo donyɔrɔko n'a bɔyɔrɔko

Sanni Burukina jamana k'a yere ta, i kosan 1956 waatila, kereciyen diine tigilamogow tun be deme lase a yoro caman mogow ma, dugubaw ni dugumisew kono. Oluka demejekulu min ye «Karitasi» ye o b'a ka baara numanw na halisa. Don o don, do de be far'a ka walew kan ka t'a fe. Jiginnako ma don «Karitasi» mogow ni fangalamogow ce, kuma te jamanadenw ma. Nka, kabini Burukina y'a yere ta, demejekulu binna cayali la, fo ka se demejekulu 200 ma sisan. A ker'i n'a fo sangawuliko, wali sangañogonnako. O jekulu minnu be wele ko «ONG», olu sigili yamarualen be fangasofe, ka d'a kan, u be goferenaman bolomademe bɔnɔgɔlakow ni yiriwalikow la. A dow ye jamana wolodenw dama faralen ye nɔgon kan, kenyereye ko siratige la. A dow ye jamana wolodenw ni farajela demejekulu dow mogow faralen ye nɔgon kan, jekawaleko siratige la. A dow ye farajew dama ye, minnu ye mogow ta, k'u ka baaraw ke. A kera cogo o cogo, a jekuluw sigikun ye jamanadenw n'usigidawka bɔnɔgola waleyali de ye, walasa k'u bo segen na, k'u yiriwa, here ni lafiya ani sorɔ kono. Bɔnɔgola walew te sira sorɔ fo wari ni minenw ani feerew ka lase dugumogow ma, k'u haminankow nɔnabɔ, u yerew sago la. O wariko donyɔrɔ n'a boyorɔ kuma be ka caya Burukina jamana kono, fo nininikela mogɔ faamuyalen min ye Zan Batisi Wedarawogo ye, o y'a sebe don a wariko nɔdɔnni ma. Ale ka dɔnni ya nɔsinnen be hadamadenya kokɔrɔlenw n'a kokuraw sangali de ma nɔgon ma, walasa ka netaasirako jate min. A yere ye Burukinabe ye, min sigilen be Wagadugu. Nka, nin wariko nɔdɔnni kama, a wulila ka taa nɔmadaliw ni kɔlosiliw ani nininkaliw

ke dugu saba kono, minnu be jamana kejekanyanfan cemance la. Oduguw ye Bamu ni Naməntenga ani Sanmatenga ye. A bɔra ni hakilina minnu y'a ka nin taama labennen na, olu dow file :

A folola k'a fo, k'ale dar'a la sisan, ko wari min be bo farajela ka na deme kama farafinna, o bee te don deme dafé. A y'a jira ko wari dafalen be na; ko wari min be don deme la, o te halil wari bee lajelen jaaka ye. A ko k'a y'o jatemine, k'oke sefawari dɔrɔme keme (100) de ye dɔrɔme waa fila kan. O kɔrɔ ye ko dɔrɔme 2000 be seben fen dɔkama, ka sorɔ dɔrɔme 100 de donna ofen na. A to dɔrɔme 1900, obé don da were fe. A k'o da were ye jekulu nɔmogow n'u jenɔgonw sagona da de ye. A ko kuma lasurunya la, wari min be don deme da fe, o be ben dɔrɔme kelen de ma dɔrɔme keme okeme kan, n'oye 5% ye. A sorɔla k'a fo, ko farajela jekulu minnu be wari di, olu fana niyɔrɔ

b'a la, min be lase u ma sutura la. A k'o b'a jira k'a wariko b'i n'a fo tilali bisigi. Wari be jini, k'a sorɔ, k'a dun okandekan. Ay'a jira ko Burukinabe minnu b'a jekuluw kunna, olu dow be baara la dugu minnu kono, u n'o yɔrow dugutigiw, u marabolow kuntigilamogow an'u politikimogow bee bolo be nɔgon bolo. A ko k'u ni nin mogɔ kɔfolenw de be ben, ka baara kelenw mankutu fo dugumogow ye k'a diya, ka sor'u da ma don wariko la, a cogo yere la. A y'a fo ko n'a ko dow for'a nekan, kelle be wuli dugu caman kono. A ko fangaso jalakiyorɔ ye jekulu ka baara kelenw kɔlosibaliya ye, k'a dɔnfen min be porozε bɔnkansében kono, o de kera tijε yere la. Ni minnu ma baara numan ke, olu be nangi, k'u ka porozε datugun. Baaranumankelaw be walenumandon, k'u tanu, ka kunkɔrɔtafenwd'uma. Obenabarabɔ kow la, ka tilennenya basigi porozeko la.

Suleyimani Watara ani
Amadu GANI Kante

Kɔorisene yiriwali

Jininike ciyakeda min tɔgɔdaleni don ko «SAHEL», o ye tilesabatonsigi ke Bamako, kɔorisene yiriwalikoko Afiriki tilebinyanfan jamanaw kono, san 1998, zuluyekalo la, kabini sefawari jaasira san 1994.

San 1996, Mali ni Senegali ni Cadi ni Burukina Faso ni Benen nininikela dow ye jatemine ke sefawari jaasili no kan kɔorisene lawereli n'a nafaw kan ani joyoro min be Mali n'a kerefe jamanaw ka kɔri feereta la dije kono.

«SAHEL» ciyakeda yajira kosefawari jaasili juguyara Afiriki tilebinyanfan jamanaden dow ka sorɔ kan ka temen dow kan. A kasaara bonyara sorɔda dow la ni dow ye.

Min ye kɔorisene ye, a jirala ko wari in jaasili ma finje bila o la, bawo Faransi ka jamana maralen kɔrow kono, kɔri ye wari min ladon o kasabi sera sefawari miliyari 170.ma; u ka ton

kera dɔrɔme 60 nɔgon ye kɔri kilo kelen-kelen bee kan, san 1994 ni 1995 kono. O sababu bora do farali la kɔri songo kan dije kono n'o bennna sefawari jaasili waati ma. Nka sann'o ce gelayabaw tun be kɔorisene la, bawo min tun be don a seneni na, o tun te sorɔ a feerelen na. Kɔri binda sera fo dɔrɔme 4 ni 8 ma a kilo kelen-kelen feereli la. Tɔnsigi in bɔna ke sababu ye ka bolodinɔgonma ni bɔnjɔgonna ni hakililafalen basigi Afiriki tilebinyanfan jamanaw ni nɔgon ce kɔorisene yiriwalikoko la, k'a sorɔda lawere ka t'a fe.

Laje in be kuncé don min na, «SAHEL» ciyakeda kuntigi Baba TARAWELE y'a jini tɔnsigilaw bee fe, u k'u jija laje in ka ninitaw bee waleyali lan'useginna u ka jamanaw kono, walasa bee ka bo u nunma.

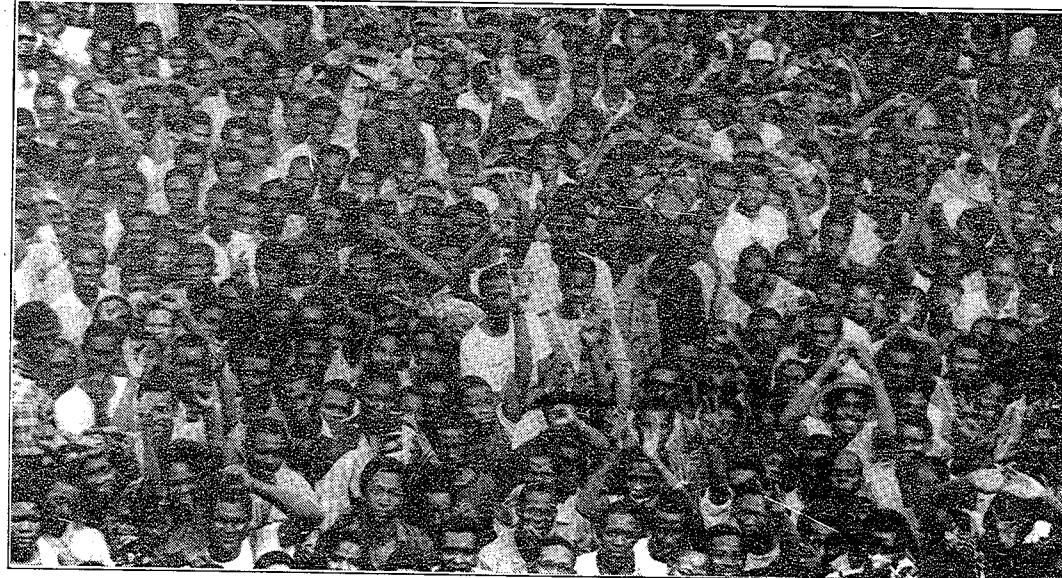
T. Monekata
Basiriki TURE

San 2005, funankeninw hake bë caya ni miliyari 1 ye

San o san, zuluyekalo tile 11, dijë jamana horonyalenw ka tønba bolofara min ka baara nesinnen don hadamadenw labugunni walew ma, n'o be wele ko «FNUAP», o be laje dö ke min be tali ke hadamadenw hake kan dugukolo kan ani feëre minnu ka kan ka tige u baloli n'u ladonni n'u ka kenëya walew kama. «FNUAP» y'a jira ko san 1999. cemance la, mögönifinw hake bë se miliyari 6 ma dijë kono. San 2005, hadamadenw hake bëna temen miliyari 8 kan. Funankenin minnu si bë san 15 ni san 24 ce, o hake bëna caya ni miliyari 1 ye. N'an ye funankeninw hake laje, an b'a ye k'a fo dijë seleke naani bës ka kan k'i joyorofa söröni hadamadenya walew siratigë la, walasa feëre jenamaw ka sekä boloda funankeninw ladonni n'ukalannin'ula faamuyaliko numana. O ye fen ye, min ben'u deme kosëbe u ka balikuya sira waga boli la, walasa u fana ka s'u yere koro an'u ka duw n'u ka duguw n'u ka jamanaw.

Min y'an ka jamana ye, kerenkerennenya la, Mali ka kan k'a sinsin fen minnu kan, walasa k'a seko damajira ke funankeninw bilasirali la, o ye kenëya sabatili walew jensenni ye ani bange kòlosili, ka dansiginpogotigiw ka manamana kònötaw ni kònötijew na ani ka joyoroba di mögököröbaw ma denw ladonni ni lamoli sira kan.

A jirala ko san o san, dijë kono,

npogotigi miliyon 15, minnu si bë san 15 ni san 19 ce, olu be kono ka ke denbatigw ye. Mögöfaamuyalenw ka folila, kònötakasaarawka jugukosëbe olu ma ka temen muso misenw kan, minnu si bë san 25 ni 29 ce. U be den minnu fana wolo, olu ka banaw ka ca ni muso misenw denw ta ye.

O de kama, dönnibagaw y'u kanbo ko siko te musow kalanni n'u ladamuni na u ka den sörötaw hakeko la. Wa o denko faansi man kan ka jenabö cew k'o, a jininen don minnu fe, u ka jen ni musow felaw ye. Mögököröbaw fana ka deme jininen musow bilasirali la u den hakeko la. Mögököröba minnu si ka ca ni san 60 ye, o hake bë ka caya jamanaw bës kono, k'o sababu ke kenëya sabatili walew jensenni n'u matarafali ye dijë kono. A dun be fo an bara ko mögököröba kuma yesurukubo ye, min be je n'a koro. O tuma, an ka kan ka tugu u ka laadilikanw k'o, minnu b'an bilasira an ka dijëlatigë walew bës la. Bolodijogonma ka kanka sabati dijë kono cew ni musow ni denmisenw

ni jögöncë, an ka dijësosigikuntaala bës kono.

San 1994, lajëba dö këra Keri dugu kono, n'o ye Misirajamana faaba ye, min y'a jira ko hadamadenw hakeko ka kan ka bila yiriwali kuntaalajan minen kono, barisa hadamadenw hake mana caya k'a damatemen, o bë se ka jetaa ni yiriwali walew bës nagasi, ka faantanya basigi dijë fan tan ni naani bës la. Keri lajëba ye feëre minnu waleyali janiya siri san 20 nataw kono, dijë jamana 180 minnu tun b'a kene kan, faantanw ni faamaw, yiriwalenw ni yiriwabaliw, olu bës jenna ni feërew ye, minnu bolodara Keri tønsigilaw fe. U sago ye, sanni san 2015 ce, hadamadenw fanba ka se ka bo kenëya sabatili walew nünma, ka kònötä ni kònötijë nidenwolo kasaaraw dögoya, musow ka s'u yere koro, ka bo nogo la, kalan ka forobaya ladamuni kojuman sira kan, fu ka se ka siri faantanya la, k'an sigiyorow lakana.

"FNUAP"
Basiriki TURE

Pomuteri "Irlandesi" sangawulila dijé kono

Dijé jamana höröyalenw ka tónba min ye «ONU» ye, o bolofara min ye «FAO» ye, n'o nesinnen be sénékow ni balokow ma, o mögo faamuyalenw y'a jira ko balofen lakodónnen koro do nafa cayali y'a sangawuli kokura dijé yoro bëe la, n'o ye «pomu de teri» ye ni dòw ko komuteri, wali pomuteri. U k'o sababu bora nininikela law ka timinandiya baaraw de la, u ye minnu ke pomuterisiw kan, walasa k'u nafa caya ka t'a fe. U k'o nininibaarawayesira söröpomuterisuguya min sifilelila, n'o kunbayara, k'a diya, k'a nafa caya ni tow ye, o be wele ko «Irlandesi». Sifileibaaraw bannen ko, funtenidonnan min söröla, pomuteri irlandesi kura la, n'o ye «kalori» ye o cayara ni malokise ta ye fo sije saba, a cayara ni alikaama ta ye fo sije duuru. Farikolo nafalanfen saba bëe ye nogon sör'a pomuterila, n'oyekalorini poroteyini ani vitamini ye. Kabini a lakodonna, tóni hake min söröla a la san temennen kono, o cayara ni körölen ye fo sije naani. A sene yiriwara cogo min na farajela, a yiriwara farafinna o cogo kelen na. A be bayéléma izini minnu kono k'a ke dalamagafen suguya caman ye, i ko gato ni bisiki ani firiti, o iziniw sinna ka caya farajela duguw bëe kono. Mögö girinna o dalamagafenw kan, sanko

denmisennamögow, k'olu ka di ni körölenw ye. Yoro bëe la, cikelaw ye pomuteri körölenw séneli dabila, ka yelema ale si kan. O si ninibagaw fana nana caya fo k'a sörögogodantige. Nicikela, wali cikejekulu min ma laben konuman, sénedugukoloko ni nogoko ani furakelilanko siratige la, a si te feer'o ma. A sikobaarada bolofara sigilen be jamana saba doron de kono farafinna, n'o ye Keniya ni Uganda ani Ecopi ye. Farafinjamana tow bëe b'a soro olu de bolo, ka d'a kan, a dilanni feere tiglamögow sigilen b'o yorow de la. Olu bëe ye faraje nininikela ye, minnu be nin sifileibaara suguyaw ke nafoloko dama de kama. Okoson, u yere de bolo b'a la. U yere de b'a dilan. U yere de b'a feere. A gundote fomögoye, kuma te k'a dilancogo nejira mögo la. Pomuteri irlandesi si ko be ke foroba ye tuma min na, n'o y'a labilali ye, o y'a sör'a dilanbagawan y'u sagona nafolo sör'ala. Oye kalan ni donniya nafa do ye. A pomuteresi söröla ka gelen cogo o cogo, a be sene ka caya jamana minnu kono farafinna o ye Afiriki di Sidi, Zimbawuye, Uganda, Ecopi, Madagasikari, Uruwanda, Tanzani, Keniya ani Kameruniye. Ojamana minnu be Afiriki woroduguyanfan n'a cemanceyanfan, a sénéli, a bayélémalii iziniw kono k'a ke dalamagafenw ye an'a

kökänfeereliko sebelama b'olu bolo, i'n'a f'a be faraje jamana bolo cogo min na. Jamana minnu be Afiriki köröyanfann'a tilebinyafan na, olu ka hake sénétaw te laboli ke, baloko yere siratige la, kuma te sira were ma. Söröko siratige la, a jirala k'a pomuteri irlandesi tóni 25 be soro taari kelen na Afiriki di Sidi jamana kono, ko tóni 16 be sör'a la Zimbawuye jamana kono. U ko sègen min b'a la, o ye furakeli kotigebali ye, ka masorø, bana min togo «miliju» n'o ye nönjebana ye, o ka jugu a pomuteri ma cogo bëe la. N'a donn'a foro la, a b'a bëe tijé tile damado doron kono. Ameriki cemance jamana dòw pomuterisénélaw b'uka forow furake fo sije 25 san kono, a bana künbeni kama. A sègen ka bon farafinna, ka temen farajela kan. O sababu ye furakelilanw ni nogow söröli n'u songow geleýali ye, k'o fara pomuterisi yere söröli musakaw kan. On'a taa bëe, söröbe k'a la. A kadi mögö ye. A te gala. Nin bëe la, a jirala ko pomuteri bëe buruju bora Ameriki jamana de kono. A suguya lakodónnen ye 150 nogonna de ye, «irlandesi» be minnu na, n'o de wulilen be ka sanga sörö yoro bëe la, dijé kono sisán.

A bora kunnafonisében «SPORE» kono Bayélémalikela : Amadu GANJI Kante

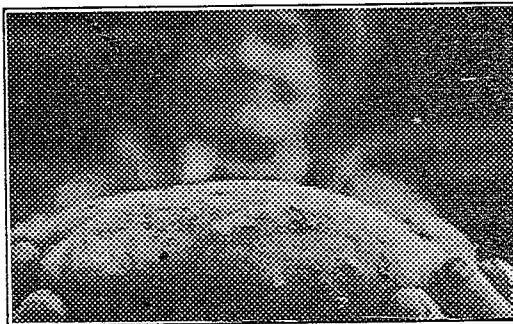
Kabako pomuterisi do söröla

A jirala ko Peru jamana nininikela dòw, minnu ka ciyakeda sigilen don Lima dugu kono, olu ye pomuterisi suguya do sörö sifileli senfe, nönjebana n'a nogonna te se min na.

Nin fura in söröla a tuma la, bawo nönjebanaw be ka dijé pomuteri sénelenw hake dögoya ni 15 ye 100 o 100 kan. N'o jateminéra jamana höröyalen kuraw kono, pomuteri sénelen binda be t'i jo sefawari miliyari 1000 ni k'o la; fenjenamafagalaw hake min be san pomuteri bana in kama, o nafolo kasabi be se sefawari miliyari 37 ni k'o ma.

Cikelaw be siran kojugu nönjebana je min tijeni no ka jugu pomuteri söröta hake fanfe an'a cikelaw ka nafoloko siratige la, dijé waribonba kuntigi dankan ka foli la. Nemogo in y'a jira ko wajibiya don pomuteri suguya were ka jini min b'i jija nönjebanaw bolo, walasa ka jamana kuraw balo ani ka sigiyoro lakana.

Peru jamana nininikela ka baara in

nafa ka bon kosébe faantanw bolo, barisa a b'olu ka pomuteriséné yiriwa, k'u ka sörö labugun ani k'u ka baloko nogoya. A dogolen te mögosi la ko farajela faantanw fahba ka balo ye pomuteri ye. Ni wale in bora a sira fe, dijé pomuteri séneta fanba bëna bo Afiriki ni Azi ni Ameriki Latin jamanaw kono.

Mögo faamuyalenw ka kòlosili la, Ositarali jamanaw doron de be nönjebana kuraw don. Afirikjamana minnu be Saharajukoro, pomuteri bana kura ninnu be ka tijeni ke yen kosébe, an be don min na, i ko bi. Nka

dijé setigi jamanabaw, i'n'a fo Kanada ni Lamerikenjamana, olu fana ka pomuteri sörö dögoyara bana ninnu sababu la, minnu yelema ka teli fijé fe, n'o b'ukisew jensen.

A jirala ko pomuteri suguya kura min söröla Peru nininikela fe, a ka c'ala, ale be se ka ke nönjebanaw fura numan ye, ka temen fenjenamafagalaw kan, minnub'ansigiyorown'ukanfénw nagasi. O kofe fenjenamafagalaw be bana caman lase hadamadenw ma, sanko faantan jamanaw kono, se t'olu minnu ye ni kalanbaliya be k'u bali fen caman na.

Ni fu sirila nönjebanaw la, pomuteri kura in sababu la, Afiriki jamana minnu be Sahara jukoro, olu ka pomuteri sörö bëna lawere ni 50 nogonna ye 100 o 100 kan. Pomuteri kura in bëna Ameriki Latin jamanaw ka fenjenamafagalaw sanni dögoya, minnu kasaara ka bon hadamadenw ni sénéke dugukolo ma.

Basiriki TURE

Jisaniyalen te soro dugumogow k'owcolum

Nafa min be ji la, hadamaden ka dijelatige kono, mogot'efo Saheli jamana mogow ye. N'an ye misali ta Mali yere kan, dugujukoro jiw ni dugukolokan jiw te laboli ke ka bee magone; o temenni k'o, d'ow lasoro ka gelon wa d'ow fana te jisaniyalen ye.

K'o ni ba caman ji n'golen don, u man kan ka min fo ka furaw k'u la, k'u bagatige. Nk'a k'olosira ko jantoyerela walew te labato mogo caman fe osiratigela, k'osababu ke kodonbaliya ni furantanya ye ka jiw saniya ani bololatigelenya. Sesensenni min y'o walew bee lanogoman ye, caman t'o yere ke; u be jigansan min an'a banakisew.

A jirala ko Mali kono, dugu 12000 minnu mago be jisaniyalen na, o tilance d'or'on de be jinuman soro k'u magow ne.

San 5 nata kono, jisaniyalen te soro dugu to minnu kono, an ka kungo yiriwalinijiko minisirisobek a fesrew boloda jisaniyalen laseli la yen mogow ma. O kerfe, kenyereye jekulu d'ow be k'u seko damajira ke dugu d'ow demeni na jiko la. Jatew y'a jira ko jisoroyoro kelen ka kan ka seka mogo 400 walima 500 magone, dugu kelen kono.

A k'olosira ko dugu minnu tun b'o jatew la, o caman mogow hake labugunna ka se yoro la, kolon kelen walima forasi kelen jit'olu labo bilen, fo ka do fara olu kelen-kelen kan. Min ye kolondunba kelen senni ye n'a da ka bon, a mana ke ponpekolo walima tileponpe ye, o wara kasabi be sefawari miliyon 5 ni 15 ce. Furance min b'olu labaarali nafolo hakew ni n'golu ce, o sirilen don dugukolo cogoya la ani kolon n'u minenw suguya.

N'an ye kolon ninnu musakaw laj, saj, an b'a ye k'a fo ko jisaniyalen soro kelen ninnu na nafoloba k'o. O de koso fangaso ni yiriwali

demejekuluw be ka fesrew siri dugumogow sedonni na kolonko baaraw la, i n'a fo a minenko n'a ladonniko. O kadara kono, u be se ka jitonw laben minnuka baara bena nesin kolonw k'olosili n'u ladonni ma ani ka kesuw daye o tiimeli kama.

Misali la, Jene dugu jiton ye sefawari miliyon 20 bila bankila, uka ponpekolo labaarali kama. Min ye Koro dugu ye, olu ma sinjiesigi wari foyi bila kerfe, uka ponpe ladonnisira kan. Nka halisa, a be ji di mogow ma. A jirala ko ji in man timi k'o sababu bo kabasu la, min b'a dugukolo jukoro. An be yoro min na, korokaw sago ye forasi kurako ye, bawo u te forasi folo ji fe.

Jisoroyoro kura soro Koro kerfe dugu do la, n'o ni Koro ce ye kilo 14 ye. Korokaw ye fangaso ka deme nini o forasi baara la, min nafolo kasabi be se sefawari miliyon 150 ma. Dugu o dugu mago bena se jisaniyalen ma yoro kofolen in na, yen mogow bee ben'u niyoro lase Koro ponpekolo baara la.

Minye Banjagara duguye, k'a damine

yen jiton na ka na se duguyiriyaton ma, nin si kelen tun te ponpekolo kelen musakaw d'ow. Ponpe k'orete se bilen ka dugumogow magone; a minenw bee k'orola; a ji ne bilennen don, nson b'a la, bawo a tiyow nes be wugu ji la. N'an ye Seware kerfe dugu do ta, n'o ye Pare ye, a ni Seware ce ye kilo 5 ye, Moti mara la, tileponpe do sigira yen san 1997, min musaka benna sefawari miliyon 17 ye. A jibodon do hake ye meterekibi 15.000 ye, min be dugumogow ka bila la, uk'u magone n'o ji ye. Jibodon to kelen hake ye meterekibi 10.000 ye, min ji be di baganw ma ani ka nakow son n'a to ye. Jisiyo kelen fali a orobine la, o wari ye moro kelen ye. Orobine jitayoro 3 b'a dugu kono.

O n'a taa bee, a k'olosira ko musow b'u ka minenw ko dingekonji jiw la, wuluwuluw fana jiw be jigin o dingekelenw kono, k'a soro orobinedaw te temen metere 100 kan. Orobinekun fila bee be minenkola ninnu nagakoro.

**M. KULUBALI
Basiriki TURE**

TULON

Nin desen fila dilanbagya y'a dab'a kama, ka fili 10 k'u la. A' y'olu nini.

1 - jakuma neen. 2 - jakuma sen kelen. 3 - sa neen. 4 - ja min be jirbolo k'or k'ini. 5 - jakuma ja min be jirbolo k'or. 6 - jirbolo tulen min be jirbolo k'or. 7 - jirbolo k'or min be numerife. 8 - jirbolo k'or ds jirbolo na. 9 - jirbolo ds turablu duguma. 10 - Duguma tulio kelen.

KRC

FARANSI YE «KUPUDIMONDI» YALON

K'a damine san 1998, zuwenkalo tile 10 na fo ka t'a bila zuluyekalo tile 12 la, dijne jamana 32 balontanna njanaw ye njogon kunben Faransi dugu 10 farikolojenajekenew kan «KUPUDIMONDI» kadara kono.

Jamana 32 minnu tun be ninan «KUPUDIMONDI» kenewkan, olutilala kulu 8 ni njogon ce, minnu ye njogon kunben nin cogo la :

Kulu folo:

Berezili ni Ekosi : 2 ni 1
Maroku ni Nériwesi : 2 ni 2

Nériwesi ni Ekosi : 1 ni 1

Berezili ni Maroku : 3 ni 0

Nériwesi ni Berezili : 2 ni 1

Maroku ni Ekosi : 3 ni 0

Kulu filaran:

Itali ni Shili : 2 ni 2

Kameruni ni Otrishi : 1 ni 1

Shili ni Otrishi : 1 ni 1

Itali ni Kameruni : 3 ni 0

Kameruni ni Shili : 1 ni 1

Itali ni Otrishi : 2 ni 1

Kulu sabanan:

Danimariki ni Makanjamana : 1 ni 0

Faransi ni Afirikidisidi : 3 ni 0

Afirikidisidi ni Danimariki 1 ni 1

Faransi ni Makanjamana : 4 ni 0

Faransi ni Danimariki : 2 ni 1

Makanjamana ni Afirikidisidi : 2 ni 2

Kulu naaninan:

Parageyi ni Biligari : 0 ni 0

Nizeriya ni Esipani : 1 ni 0

Esipani ni Parageyi : 0 ni 0

Esipani ni Biligari : 6 ni 1

Parageyi ni Nizeriya : 3 ni 1

Kulu duurunan:

Mekisiki ni Worodugu Kore : 3 ni 1

Olandi ni Beliziki : 0 ni 0

Beliziki ni Mekisiki : 2 ni 2

Olandi ni Worodugu Kore : 5 ni 0

Olandi ni Mekisiki : 2 ni 2

Worodugu Kore ni Beliziki : 1 ni 1

Kulu woorenan:

Yugosilawi ni Iran : 1 ni 0

Alimaji ni Lamerikenjamana : 2 ni 0

Alimaji ni Yugosilaw : 2 ni 2

Iran ni Lamerikenjamana : 2 ni 1

Alimaji ni Iran : 2 ni 0

Yugosilawi ni Lamerikenjamana : 1 ni 0

Kulu wolofilan:

Gilejamana ni Tinizi : 2 ni 0

Urumani ni Kolombi : 1 ni 0

Kolombi ni Tinizi : 1 ni 0

Urumani ni Gilejamana : 2 ni 1

Urumani ni Tinizi : 1 ni 1

Gilejamana ni Kolombi : 2 ni 0

Kulu seginnan:

Arizantini ni Zapon : 1 ni 0

Korowasi ni Zamayiki : 3 ni 0

Zinedini Zidane

Korowasi ni Zappon : 1 ni 0

Arizantini ni Zamayiki : 5 ni 0

Arizantini ni Korowasi : 1 ni 0

Zamayiki ni Zapon : 2 ni 1

Jamana minnu ye nesoro kulu 8 kunbenw senfe, olu njanaw ka kuwabaw kera nin cogo la :

Itali ni Nériwesi : 1 ni 0

Berezili ni Shili : 4 ni 1

Faransi ni Parageyi : 1 ni 0

Danimariki ni Nizeriya : 4 ni 1

Alimaji ni Mekisiki : 2 ni 1

Olandi ni Yugosilawi : 1 ni 0

Korowasi ni Urumani : 1 ni 0

Gilejamana ni Arizantini : 2 ni 2.

Dofarankan waati kuntaala bannen, k'a soro si ma se si la, jamana 2 ninnu ye penaliti tan. O dadiyara Arizantini na, barisa ale ye penaliti 4 don. Gilew ma se ka foyi don penaliti 3 ko.

Ekipu 8 to minnu tora kene kan, olu ka kunbenw jaabiw file :

Itali ni Faransi : 0 ni 0. Dofarankan waati kuntaala bannen, k'a soro, sebaga ma don, penaliti dir'u ma. Faransi ye penaliti 4 don nka Itali danna 3 ma.

Berezili ni Danimariki : 3 ni 2

Korowasi ni Alimaji : 3 ni 0

Olandi ni Arizantini : 2 ni 1

Jamana 4 minnu ye ten ta, olu fana ye njogon senbo nin cogo la :

Berezili ni Olandi : 1 ni 1. Dofarankan waati kuntaala bannen, k'a soro si ma se si la, u ye penalitiw tan. Berezili sera ka penaliti 4 don. Olandi ta ma temen 2 kan.

Faransi ni Korowasi : 2 ni 1

Joyoro sabanan ntolatan:

Korowasi ni Olandi : 2 ni 1

Njanaminenjanaw ka kunben:

Faransi ni Berezili : 3 ni 0

Faransi ye Berezili dasi kuru 3 ni 0 san 1998, zuluyekalo tile 12, Pari dugu kono, n'o ye Faransi faaba ye.

Ntolatan sera sanga 28 ma waati min na, Emanuweli PETI ye dogodogonin balon do tan, a tonongoke Zinedini ZIDANI ye min faron n'a kunkolo ye fo Berezili ka

celu kono. O kera Faransi ka kuru folo ye.

Balontan nagara, Faransi y'a bilen Berezili da la, fo ka na dogodogonin balon were soro. Yuri JORIKAYEFU y'o tan ntola kufolo bantuma, Zinedini ZIDANI y'a kun don o fana koro ka Berezili goli TAFARELI ka jo yaara tugun.

Ntolatan sera sanga 90 ma tuma minna, Emanuweli PETI ye fura bo Berezili ka woro nema ni Faransi ka bi sabanan donni ye.

N'a foira ko dusu de be mone bo, nkalon kise kelen t'o kuma la, bawo n'an ye san 1998, «KUPUDIMONDI» kunbenw bee laje ji nemajolen na, an b'a ye k'a fo ko jamana simaseka Faransigosi. Faransi njanaw tun be ka koromatige jamana seleke naani bee la, k'u te se foyi la. Kunnafonidilaw matot'udegebagaga Eme ZAKE la, k'o te fen don. Nka kumadonsonw ko : «Ni cew ma bo, sebaga te don». A b'i n'a fo neniniw ni koromatigeliw de ye Faransi funankeninw dusu lamin bawo n'an y'a jatemin, u ye cili min da Berezili kan, kabini dijne dara, «KUPUDIMONDI» taariki bee kono, jamana si ma deli ka Berezili gosi nin cogo la. Nin y'a san 60 ni ko ye, Faransi be ka boli nin «KUPUDIMONDI» kelen in nofe. U ye sogen min ke san 1998 njanakunben labenni na ubara, a ma ke fuu ye. Nin y'a siye folo ye Faransi ka «KUPUDIMONDI» ta.

A ka c'a la, denmisewn ye ladiyalif'en minsoro, n'okasabikera sefawari miliyon 300 ni ko ye, o na se k'u ka dimi kun u la doonin.

Eme ZAKE n'a ka cedenw ye Faransi kunawolo, u ka kan ni bonya ni karama minye, o darukan k'u juguw ta'u kono.

Basiriki TURE.

"AMAP" kuntigi

Gawusu DABAO

Mali kanw Kunnafonisobonw

baarada kuntigi

nenze samake

Kibaru

BP : 24 Telephone : 22-21504

Kibaru Buguffye Bozola

Bamako - Mali

Dilambagaw ni sebenbagawa wukuntigi

Basiriki Ture

Sebenbagaw kuntigi

Badama Dukure

Labugunyoro: Kibaru gafedilan baarada

Bolen Hake : 16.000